

**Sermones: Petri Hieremie Panormitani ex Sicilia: F.
co[n]uent[us] ordinis Predicatoru[m] bononiensiu[m]:
tam preclari q[uam] omnigene eruditio[n]is refertissimi.
omnibusq[ue] euangelica documenta ...**

Petrus <de Hieremia>

[Augsburg], 1514

VD16 P 1883

De s[an]cto Gregorio pa. [et] doct. eccl[es]ie. [sermo] xxxj.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70359)

De sancto Gregorio papa

qui fuit sanctus adeo q̄ in vita clarus mi-
raculis et post mortē. Deo gr̄as. Amen.

In festo beati Gregorij
pape. Ser. XXXI.

Quisputas est

fidelis seruus et prudens. Dat.
xxij. ¶ Pro fundamento fmo/
nis q̄ est d̄ b̄to Gregorio: q̄ dicit dei ser-
uitur de fuitu te theologialis questio.
¶ Querit. vtrū seruus impedit ordinis
susceptionē. arguit q̄ nō. Paulus ad Gala.
iiij. in christo Iesu nō est seruus neq; liber. ¶
ita p̄ ordinari seruus sicut liber. In oppo-
sitū decre. di. j. q. nulli. nisi d̄ fuiti cōditio e-
ad sacros ordines pmoueat nisi prius a
p̄p̄is d̄nis legitima libertatē cōsequant.
¶ Itē habet extra. de seruus nō ordinādis.
De seruoz ordinatiōe statutū est: vt nullus
epoz. deinceps ad sacros ordines eos p̄-
mouere p̄sumat. Itē decre. di. j. q. Si quis
obligat est tributo seruili/vel aliqua con-
dictione/vel patrocinio. id cuiuslibet d̄ni
nō est ordinandus clericus: nisi p̄bate vite
fuerit/et patroni p̄sensu accesserit: s; nul-
lus potest recipere quēcūq; ordinē quin sit
clericus: ergo seruitus impedit cuiuscūq;
ordinis susceptionē. Et sic questio manet
p̄ vtracq; p̄ dubia. ¶ Ad q̄stiones r̄n. est
¶ Richar. d̄ media villa sup. iij. sentē. di.
xxv. ar. j. q. j. q. seruus nō impedit alicuius
ordinis susceptionē de facto: s; q̄ ordinat ve-
re ordinē suscipit tū impedit cuiuslibet or-
dinis susceptionē de iure. Iure em̄ tales
p̄hibent ordinari/ nisi prius sint redditi li-
bertati: vel nisi sit d̄ p̄sensu d̄noz. si em̄ d̄ni
cōsentiant ipso facto efficiunt liberi et con-
sentire p̄sumunt: nisi sciant et possint recta
mente. decre. j. q. vj. seruus sciente. insusce-
ptiōe em̄ ordinis mancipat hō diuinis of-
ficijs. et qz seruus sui potestātē nō habet cuz
sit d̄ni sui: vt ait p̄ba. j. politi. c. iij. seruus est
res aiata possessa: nō pot se dare fuitto ec-
clesiastico: qz nullus p̄t dare qd̄ suū nō est.
hec rō rangit implicite. decre. di. j. c. j. vbi
dicit: debet esse immunis ab alijs qui diuine
militie est aggregandus: vt a castris d̄nicis
q̄b; homē ei assignat. nullius necessitatis
vinculis abstrahat. Si autē seruus ordinē

d̄no suo nesciente q̄ ordinē et ordinatore
et p̄ntatore ignorantibus q̄ sit seruus. tūc si nō
est p̄ficius nisi in minoribus ordinibus reuo-
cat in fuitutē et d̄no reddat. decre. di. v. q.
j. nulli. z. c. ex antiquis. Si seruus ordinatus
sacerdos peculium nō habeat: d̄no d; fuitre
reb; honestis fm̄ ordinē suū. Si autē seruus
ordinē d̄no ignorante seu p̄tra dicitē et or-
dinatore seu p̄ntatore scientibus q̄ sit seruus
ille qui scit duo mancipia d̄no dare tenet
si nō habeat vnde hac faciat satisfactiōez
d̄no reddet: seruus ordinat. p̄t autē d̄ns ser-
uum ordinari ipso ignorante repetere infra
annū a tpe sciētē sue. vt parz eadē di. Si
seruus. in rex. et in glo. Et ad auctitatē argu-
menti d; q̄ intelligit q̄ ad meritū nō h̄ad
officiū: et de h; loq̄t Horition sup. iij. di.
xxvj. q. seruus tripliciter d; d; Primo modo
a fuitido: tūc d̄ns malo fuito serue nequit.
Secūdo d; seruus a fuitendo et fuando: et sic
p̄lari dicunt sui suos. subditoz. Tertio
mō d; seruus a seruādo: vt sūt fuit d̄ni: sic
br̄us Greg. fuit seruus d̄ni: iuxta verba p̄e
assūpta: Quisputas r̄c. Ad istas q̄stioez
d̄ni r̄ndet possumus et dicere. Dicit tu me
nobis incomparabiliter nosti qz est fidelis r̄c.
Sed qz dignaris nos iterrogare. r̄ndem.
cum oi humilitate tue scripsisse manifestat:
hoc mō qz quāuis pauci repiant. tū aliqui
sūt et gr̄a diuina. Inter q̄s refulget Gre-
gorius qui fuit suus prudēs et fidelis. Tra q̄ de
eo dicunt. Primo qz fuit suus q̄ ad deū.
Secūdo prudēs: q̄ ad se. Tertio fidelis: quo
ad primos. Primo qz Greg. fuit seruus d̄ni
et h; bene et rōnabiliter. Quadruplici em̄
ratione vnusq; nostrū debet seruire d̄no
fm̄ q̄ q̄tuor sunt genera seruoz.
Quidā em̄ sunt vernaculi.
Quidā sunt captiui
Quidā sunt emptiui
Quidā sunt mercenarij
Vernaculi dei sumus et nos rōne creatiōis
Captiui: rōne acq̄sitiōis seu expugnationis
Emptiui: rōne redemptiōis
Mercenarij: rōne repropmissiōis
¶ Primo sumus vernaculi. i. in domo
nati: ex p̄na ancilla rōne creatiōis. Nam
p̄imi parentes nostri fuerunt serui dei: ra-
tione creatiōis. Si em̄ qui facit domū
vel vineam est d̄ns illi: ex eo qz edificauit
vel plantauit illam quātomagis deus r̄c.

Nos autem sumus nati ex ipsius in domo dei qui est mundus. Baruch. iij. O israel magna est domus dei: et ingens locus possessionis eius, magnus: non habens finem. Secundo sumus captivi: ratione acquisitionis: quia cum primo essemus captivi diaboli qui in bello publico et a principe deo dantur: vicerat primos parentes et plequenter servus eius facti: iuxta illud. ij. Pe. ij. A quo enim quis captus est huius et suus est. postea ad clamorem sanctorum patriarcharum et prophetarum excitatus dominus: bellos lauit cum diabolo in campo clauso crucis et ipsum manu inermi et affixa cruci fortiter obellavit: et sic nos a diabolice fuitur yniculo liberauit: et suo suavi iugo subegit.

Tertio sumus emptitii servi dei: ratione redemptionis. Venit enim christus tanquam mercator ad forum huius mundi: qui dicitur primo aram: et postea totum precium solvit in banco etc. Sic dominus dedit aram in die circumcissionis: et postea in die veneris sancta solvit totum precium in banco crucis: in tantum quod nihil remansit sanguinis in sacratissimo corpore suo: nisi aliqua pauca gutte quas etiam post mortem effundere voluit: quoniam miles lancea latus eius aperuit: et continuo exiit sanguis et aqua. Joan. xix. et sic redemit nos. Iohannes dicit Petrus. Scientes quod non corruptibilibus auro et argento redempti estis de vacua vestra quaeritatione: sed pretioso sanguine quasi agni incensaminati et immolati Iesu christi. Pe. j. Hora redemptionis iterum empti. Declara etc. Et in dominica prima post octavas pasche ser. q. in capite. Ego sum pastor bonus. parte. j.

Quarto sumus mercenarii: ratione repromissionis. Ira benignitas dei. quia huius esse mus servi eius: ratione creationis: ratione acquisitionis: et ratione redemptionis: et consequenter nihil mercedis deberemus: et servitio recipere. Nam sic dicit dominus Luc. xvij. Luz via huius feceritis dicite. Servi inuiti les sumus quod debui. scilicet. non voluit repromittere servitio nostro mercedem denarii diurni. Bar. x. Quia igitur b. Greg. ista consideravit: idcirco optimis rationibus motus servitio dno: et ideo dicit servus dno. Servitute enim deo prudens et fideliter. Iohannes sequitur prudens: et est sed a psalmo. Secundo dicit quod b. Greg. fuit suus prudens. Huius enim boies. Quis sine servitio dei ad ius fuitur:

sicut et omnes boies hoc modo sunt fuit dei vel dicitur est: non sunt servitio dei: qui ad actum fuitur: quia non sunt prudentes: quia permittunt se decipi ab hostibus dei: sic fuerunt primi parentes qui magis crediderunt diabolo dicitur. Neque moriemini: quod deo dicitur. Morite moriemini. Iohannes dicit dominus. Estote prudentes sicut serpentes: et simplices sicut colubae. Bar. x. Ad idem Hiero. xvj. q. j. Si cupis. Habere simpliciter placitatem colubae ne machineris dolos: et serpentis astutiam: ne alteri supplanteris nisi diis: quia nihil differt in vitio decipere posse vel decipi. bruis Greg. fuit suus prudens. Prudentia est virtus quod decet boiem ad cavendum hostium insidias. Tres autem habet hostes.

Primo diaboli qui pugnat cum astutia Secundo carne: qui pugnat cum luxuria Tertio mundum: qui pugnat cum avaritia.

Primo b. autem Greg. cavet pericula diaboli per sapientiam. Secundo cavet pericula carnis per abstinenciam. Tertio cavet pericula mundi per misericordiam. Primo Greg. diabolus voluit cum astutia sua decipere b. Greg. qui transfiguratus se in angelum lucis persuasit sibi: ut sub pietatis habitu mundo superficie tenus defuisset etc. Sic facit hodie multos dices. Ut quod via religione intrare: Dic practice etc. Igitur Greg. cavet pericula per vera sapientiam: quia reliquit mundum: et fecit sex monasteria in Sicilia et septimum romae: in quo relicta sericis auro gemisque etc. ut in legenda etc. Nec solus fuit prudens ad cavendum insidias diaboli in se: sed etiam in alijs. scilicet. in anglis: quos convertit ad fidem. Dic historia quoniam transiens per forum vidit illos pueros anglicos venales etc. Et quoniam tunc non potuerit: in angliam ire reuocante ipso papa ad petitionem romanorum: tunc postquam fuit papa misit illum Aug. episcopum anglorum: qui disputas est fidelis etc. Secundo cavet pericula carnis: qui multum iestit: quoniam suos dei: iuxta illud Ro. viij. Condesertor legi dei secundum interiore boies. Et ideo ait altia. le. i me. meis repu. legi. me. m. et cap. me. i lege per. Infelix ego homo quod me. li. de cor. mor. huius. Et primo permittit: non ei quod volo bonum facio: sed quod nolo malum hoc ago Greg. Greg. cavet huius pericula per abstinenciam magna. Et legit quod in ipso crudis legumibus pascebat. Unde itatum corpore attenuavit: ut in imato stomacho vix subsistere valeret. Continuis et diversis infirmitatibus laborabat

In festo beati Gregorii pape

sicut ipse scribit in proemio moralium. Tertio cavit pericula mundi qui tentat de avaritia quo plenus est. Quia omne quod est in mundo concupiscentia carnis est. et concupiscentia oculorum: et superbia vite. j. Jo. ij. Cavuit Gregorius misericordiaz: quia plenus fuit. Nota exemplum quoniam cum esset abbas fecit dari eleemosynam ter naufrago pauperi sub cuius specie erat angelus: unde quod misericordie operibus vacabat meruit angelum etiam christum in domo recipere: sicut Abrahama et Lothi: sicut legitur Gen. xvij. et xix. Et in decretis. xliij. dist. Quiescam? Dic quoniam factus papa: idem angelus in specie pauperis fuit in mensa sua. Item quod nota pauperum scriptura habebat et cetera. Et quod etiam longe positus pauperibus largiebatur et cetera. Item quod quadam die dominus Jesus christus in forma pegrini accessit ad eum et discipulus paruit postea cum vellet sibi lavare manus. Item quod despexit ad eos mundum ut magis heremita ille caritatis suam affectus: Gregorius. papa? gloria affectaret. Gregorius. huiusmodi est servus prudens: Rnd. Gregorius. Tertio de fidelis quo ad subditos. Ista autem fidelitas consistit in his in quibus debet placere: quilibet esse fidelis: et sunt quattuor vices.

Primo de esse fidelis in bene intrando
Secundo de esse fidelis in sancte vivendo
Tertio de esse fidelis in recte docendo
Quarto de esse fidelis in iuste regendo.

Primo Gregorius prelatatus debet esse fidelis in bene intrando. scilicet per ostium: non auri vel argenti: sed divine voluntatis: iuxta illud apostoli. Nec quisquam sibi sumat honorem: sed qui vocatur a deo tanquam Aaron. Heb. v. Alioquin dicit dominus. Qui non intrat per ostium in ovile ovium sed accedit alio modo: ille fur est et latro. Jo. x. Et talem pene impossibile est ut bono fine claudat. Unde Leo papa. j. q. j. Principat? Quae autem seditio extorsit: aut ambit? occupavit: etiam si moribus aut actibus non offendit. ipsi? tamen iniqui sui est periculosus exemplo. Et difficile est ut bono pagant exitu que malo sunt inchoata principio. Dicitur expedit. Gregorius. Gregorius bene intravit in ovile christi. Dic quod Pelagius papa presidente superavit maxima pestis mor? est ad papatum et cetera. Secundo de esse fidelis in sancte vivendo et cetera. Unde dicitur textus in decretis: quod talis debet esse pastor: in vita ut populus reputetur grex respectu sui. Sic

Gregorius. Nam semper aut in orando: aut in scribendo: aut in contemplantando occupabat totum sanctum tempus vite sue. Et mirum est quod scripsit totos libros ex his partibus in firmo. Habuit etiam patientiam in persecutionibus Dauricii imperatoris. Nota etiam quod sibi cantantibus missam et dicenti parvum dominum et cetera. angeli respondentes derunt. et cum spiritu tuo. Nota etiam quod oratione sua efficacissima anima Trajani est ab inferis liberata. et declarata modum et cetera. Nota etiam de humilitate sua in actibus et in libris suis. unde ex humilitate fuit primus qui vocavit se servum servorum dei et cetera. Item quando semel ex humilitate profrauit se coram quodam sancto patre: qui venerat romanam ad visitandum limina apostolorum. Ultra alia etiam exempla possunt referri: sicut expedit: per legitur in legenda. Tertio recte docendo et cetera. Tim. iij. Argue. obsecra: increpa: in omni patientia et doctrina. et hoc bene sequitur ad finem. scilicet quod si prelat? bene vixerit bene poterit docere ad instar illius: de quo dicitur Act. j. Lepit Jesus facere et docere. Item Chrysostomus. xl. di. Multa. si quidem bene vixerit et bene docueris populum instruis. si bene docueris et male vixeris tui solius condemnator: eris. Nam bene vivendo et bene docendo populum instruis quomodo vivere debeat. Bene autem docendo et male vivendo deum instruis quomodo te debeat condemnare. Dic quod beatus Gregorius. optime docuit populum doctrinam sanam et cetera. Unde habemus etiam homelias eius. In cuius doctrine testimonium et veritatis eorum que scripsit. Nota exemplum de Petro diacono: qui datus testimonium de eis statim mortuus fuit finem quod predicaverat et cetera. Idem nota missam Gregoriana et Ambrosiana. Quarto in regendo iuste et cetera. Sap. j. Diligite iustitiam que iudicatis terram et cetera. Item Augustinus. Corripit in quos consolatur pusillanimes: suscipiat infirmos patiens sit ad omnes: quod excellenter in regimine se habuit Gregorius. manifeste poterit vniuersis in religere: et his que scripsit presertim in pastorali: et diffusis in moralibus. Et vide textum Gregorius in decretis. xliij. di. Sit rectus. Et xlv. di. Disciplina. Ergo ad questionem perpositam. Respondere possumus? et prudens? Respondere possumus? audacter Gregorius. est iste. cuius merito rogemus? dominum ut et nos sumus? servi dei prudentes et fideles.